YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

5 päivänä lokakuuta 1999 *

Yhdistetyissä asioissa C-175/98 ja C-177/98,

jotka Pretore di Udine (Italia) on saattanut EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan (josta on tullut EY 234 artikla) nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen ensin mainitussa tuomioistuimessa vireillä olevissa rikosasioissa, joissa vastaajina ovat

Paolo Lirussi (C-175/98)

ja

Francesca Bizzaro (C-177/98),

ennakkoratkaisun jätteistä 15 päivänä heinäkuuta 1975 annetun neuvoston direktiivin 75/442/ETY (EYVL L 194, s. 39), sellaisena kuin se on muutettuna 18.3.1991 annetulla neuvoston direktiivillä 91/156/ETY (EYVL L 78, s. 32), sekä vaarallisista jätteistä 12 päivänä joulukuuta 1991 annetun neuvoston direktiivin 91/689/ETY (EYVL L 377, s. 20), sellaisena kuin se on muutettuna 27.6.1994 annetulla neuvoston direktiivillä 94/31/EY (EYVL L 168, s. 28), tulkinnasta,

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: J. L. Murray, joka hoitaa neljännen jaoston puheenjohtajan tehtäviä, sekä tuomarit H. Ragnemalm (esittelevä tuomari) ja R. Schintgen,

julkisasiamies: P. Léger,
kirjaaja: hallintovirkamies L. Hewlett,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Italian hallitus, asiamiehenään ulkoasiainministeriön diplomaattisten riita-asioiden osaston osastopäällikkö, professori U. Leanza, avustajanaan valtionasiamies F. Quadri,

— Saksan hallitus, asiamiehinään liittovaltion talousministeriön ministerineuvos E. Röder ja samassa ministeriössä toimiva ylijohtaja C.-D. Quassowski,

— Alankomaiden hallitus, asiamiehenään ulkoasiainministeriön vt. oikeudellinen neuvonantaja J. G. Lammers,

— Itävallan hallitus, asiamiehenään ulkoasiainministeriön lähetystöneuvos F. Cede,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään oikeudellisen yksikön virkamies L. Ström, avustajanaan asianajaja G. M. Roberti, Napoli,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan Italian hallituksen ja komission 6.5.1999 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 16.9.1999 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Pretore di Udine on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 20.4.1998 tekemillään kahdella päätöksellä, jotka ovat saapuneet yhteisöjen tuomioistuimeen 11.5.1998, EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan (josta on tullut EY 234 artikla) nojalla neljä ennakkoratkaisukysymystä jätteistä 15 päivänä heinäkuuta 1975 annetun neuvoston direktiivin 75/442/ETY (EYVL L 194, s. 39), sellaisena kuin se on muutettuna 18.3.1991 annetulla neuvoston direktiivillä 91/156/ETY (EYVL L 78, s. 32; jäljempänä direktiivi 75/442/ETY), sekä vaarallisista jätteistä 12 päivänä joulukuuta 1991 annetun neuvoston direktiivin 91/689/ETY (EYVL L 377, s. 20), sellaisena kuin se on muutettuna 27.6.1994 annetulla neuvoston direktiivillä 94/31/EY (EYVL L 168, s. 28; jäljempänä direktiivi 91/689/ETY) tulkinnasta.

2 Nämä kysymykset ovat tulleet esiin Lirussia ja Bizzaroa vastaan aloitetuissa rikosoikeudenkäynneissä, joissa kyseisiä henkilöitä syytetään jätteiden laittomasta varastoinnista.

3 Lirussi johtaa työpajaa ja Bizzaro pesulaa Udinen alueella (Italiassa). Molemmat ovat saaneet Assessore Regionale all'Ambienteltä (alueellinen ympäristöviranomainen) luvan varastoida väliaikaisesti yritystoiminnastaan aiheutuvia

myrkyllisiä ja vaarallisia jätteitä, jollaisia Lirussin osalta ovat lyijyparistot ja Bizzaron osalta kuivapesuun käytettävän koneen päästämä liete.

4 Lirussille lupa myönnettiin viideksi vuodeksi 1.4.1992 alkaen ja enintään 0,1 tonnin jätemäärälle. Luvan voimassaolo päättyi 1.4.1997, koska Lirussi ilmoitti lopettavansa varastoinnin viipymättä ja pyysi luvan peruuttamista yrityksen vuokrausaikeiden vuoksi. Lirussin työpajassa 8.4.1997 ja 21.5.1997 suoritettujen tarkastusten perusteella ilmeni, että 160 kiloa käytettyjä lyijyparistoja oli varastoitu yrityksen alueelle luvan voimassaolon päättymisen jälkeen.

5 Bizzarolle myönnettiin 9.8.1994 lupa varastoida enintään 50 kiloa jätettä. Pesulassa toimitetuissa tarkastuksissa ilmeni, että väliaikainen varastointi oli aloitettu 6.6.1994 eli noin kaksi kuukautta ennen luvan myöntämistä ja että Bizzaro oli varastoinut jätettä enemmän kuin mikä luvan mukaan oli sallittua.

6 Lirussia ja Bizzaroa vastaan aloitettujen rikosoikeudenkäyntien yhteydessä yleinen syyttäjä ilmoitti, että syytettyjen suorittamaa luvanvastaista varastointia voitiin molemmissa tapauksissa pitää Italian lainsäädännön mukaisena "väliaikaisena varastointina" ja toiminta voitiin siten vapauttaa luvanvaraisuudesta, jos se ei ylittänyt tämänkaltaiselta varastoinnilta edellytettyjä määräaikoja ja enimmäismääriä.

7 Yleinen syyttäjä katsoi siten, etteivät syytettyjen teot edellyttäneet rikosoikeudellisten seuraamusten määräämistä, mutta vaati ennakkoratkaisukysymyksen esittämistä yhteisöjen tuomioistuimelle sen varmistamiseksi, että kansallinen lainsäädäntö oli yhteisön oikeuden mukaista ja että tekoja voitiin pitää "väliaikaisina varastointeina".

Sovellettava yhteisön lainsäädäntö

Direktiivi 75/442/ETY

8 Direktiivin 75/442/ETY 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

a) 'jätteellä' mitä tahansa liitteessä I esitetyissä luokissa mainittua ainetta tai esinettä, jonka haltija hävittää, aikoo hävittää tai on velvollinen hävittämään;

komissio laatii 18 artiklassa säädetyn menettelyn mukaisesti viimeistään 1 päivänä huhtikuuta 1993 luettelon jätteistä, jotka kuuluvat liitteessä I lueteltuihin luokkiin. Luettelo tarkastetaan määräajoin ja uudistetaan tarvittaessa saman menettelyn mukaisesti;

b) 'tuottajalla' jokaista, jonka toiminta tuottaa jätettä ('alkuperäinen tuottaja') tai joka suorittaa esikäsittelyä, sekoittamista tai muunlaista toimintaa, jonka tuloksena kyseisen jätteen laatu tai koostumus muuttuu;

c) 'haltijalla' jätteen tuottajaa, luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, jonka hallussa jäte on;

d) 'jätehuollolla' jätteen keräilyä, kuljetusta, hyödyntämistä ja huolehtimista, mukaan lukien tämän toiminnan valvonta ja käsittelypaikkojen jälkihoito;

e) 'huolehtimisella' mitä tahansa liitteessä II A mainittuja toimintoja;

f) 'hyödyntämisellä' mitä tahansa liitteessä II B mainittua toimintaa;

g) 'keräilyllä' jätteen keräystä, lajittelua tai järjestelyä kuljetusta varten."

9 Direktiivin 75/442/ETY 4 artikla kuuluu seuraavasti:

"Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että jätteet hyödynnetään tai niistä huolehditaan vaarantamatta ihmisten terveyttä ja käyttämättä menettelyjä tai menetelmiä, joista voi aiheutua vahinkoa ympäristölle ja erityisesti, että:

— ei vaaranneta vesiä, ilmaa, maaperää ja kasveja sekä eläimiä;

— ei tuoteta melu- tai hajuhaittoja;

— ei vahingoiteta haitallisesti maaseutua tai erityisalueita.

Jäsenvaltioiden on myös toteutettava tarvittavat toimenpiteet jätteiden hylkäämisen, upottamisen tai valvomattoman huolehtimisen estämiseksi."

10 Direktiivin 75/442/ETY 6 artiklan mukaan "jäsenvaltioiden on perustettava tai nimettävä toimivaltainen viranomainen tai toimivaltaiset viranomaiset, jotka vastaavat tämän direktiivin toimeenpanosta".

11 Direktiivin 8 artiklassa säädetään asiasta yksityiskohtaisemmin:

"Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että jokainen jätteen haltija:

— antaa jätteet yksityisen tai julkisen jätteenkeräilijän tai sellaisen yrityksen käsiteltäväksi, joka suorittaa liitteessä II A tai II B tarkoitettuja toimia,

— hyödyntää tai käsittelee jätteet itse noudattaen tämän direktiivin säännöksiä."

12 Direktiivin 75/442/ETY 9 artiklassa säädetään, että sen 4, 5 ja 7 artiklan soveltamiseksi on kaikkien laitosten tai yritysten, jotka suorittavat liitteessä II A tarkoitettuja toimia, saatava siihen lupa 6 artiklassa tarkoitetulta toimivaltaiselta viranomaiselta.

13 Huolehtimistoimia koskeva liite II A sisälsi alkuperäisessä versiossaan seuraavan määritelmän:

"D 15 Varastoiminen ennen jotain tässä liitteessä mainituista toimista, lukuun ottamatta väliaikaista varastointia jätteen tuottamispaikassa ennen keräilyä."

14 Tätä määritelmää on muutettu direktiivin 75/442/ETY liitteiden II A ja II B mukauttamisesta 24 päivänä toukokuuta 1996 tehdyllä komission päätöksellä 96/350/EY (EYVL L 135, s. 32):

"D 15 Varastoiminen ennen toimittamista johonkin toimista D 1—D 14 (lukuun ottamatta väliaikaista varastointia jätteen syntypaikalla ennen poiskuljetusta)."

15 Direktiivin 75/442/ETY 10 artiklassa säädetään, että 4 artiklan täytäntöönpanoa varten on kaikilla liitteessä II B mainittuja toimia suorittavilla laitoksilla ja yrityksillä oltava toimilupa.

16 Hyödyntämistoimia koskevassa liitteessä II B oli alun perin seuraava määritelmä:

"R 13 Johonkin tässä liitteessä mainittuun toimintoon tarkoitetun materiaalin varastoiminen, lukuun ottamatta väliaikaista varastointia jätteen tuottamispaikalla ennen keräämistä."

17 Määritelmä on muutettu päätöksellä 96/350/ETY kuulumaan seuraavasti:

"R 13 Jätteen varastoiminen ennen sen toimittamista johonkin toimista R 1—R 12 (lukuun ottamatta väliaikaista varastointia jätteen syntypaikalla ennen poiskuljetusta)."

18 Direktiivin 75/442/ETY 11 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään seuraavaa:

"Toimilupaa koskevasta 9 ja 10 artiklassa tarkoitetusta vaatimuksesta voidaan vapauttaa, tämän kuitenkaan rajoittamatta myrkyllisistä ja vaarallisista jätteistä 20 päivänä maaliskuuta 1978 annetun neuvoston direktiivin 78/319/ETY, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna Espanjan ja Portugalin liittymisasiakirjalla, soveltamista

a) laitokset tai yritykset, jotka huolehtivat omista jätteistään niiden tuottamispaikalla,

ja

b) laitokset tai yritykset, jotka suorittavat jätteiden hyödyntämistä."

19 Direktiivin 75/442/ETY 13 artiklan mukaan "toimivaltaisten viranomaisten on tehtävä määräajoin asianmukaiset tarkastukset laitoksissa tai yrityksissä, jotka suorittavat 9—12 artiklassa tarkoitettuja toimia".

20 Kyseisen direktiivin 14 artiklan ensimmäisessä kohdassa säädetään seuraavaa:

"Jokaisen 9 ja 10 artiklassa tarkoitetun laitoksen ja yrityksen on:

— pidettävä kirjaa määristä, laadusta, alkuperästä ja tarvittaessa määränpäästä, keräilytiheydestä, kuljetustavasta ja käsittelymenetelmistä liitteessä I tarkoitettujen jätteiden ja liitteessä II A tai II B tarkoitettujen toimien osalta,

— annettava nämä tiedot pyydettäessä 6 artiklassa tarkoitetuille toimivaltaisille viranomaisille."

Direktiivi 91/689/ETY

21 Myrkyllisistä ja vaarallisista jätteistä 20 päivänä maaliskuuta 1978 annettu neuvoston direktiivi 78/319/ETY (EYVL L 84, s. 43) on kumottu 27.6.1995 lukien direktiivin 91/689/ETY 11 artiklalla.

22 Direktiivin 91/689/ETY 1 artiklassa täsmennetään, että direktiivin tavoitteena on vaarallisten jätteiden valvottua hoitoa koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentäminen. Jollei kyseisestä direktiivistä muuta johdu, direktiiviä 75/442/ETY

sovelletaan kyseisen artiklan mukaan vaarallisiin jätteisiin ja "jätteen" ja muiden kyseisessä direktiivissä käytettyjen käsitteiden määritelmät ovat samat kuin direktiivissä 75/442/ETY.

23 Direktiivin 91/689/ETY 4 artiklan 1 kohdan mukaan direktiivin 75/442/ETY 13 artiklaa sovelletaan myös vaarallisten jätteiden tuottajiin.

24 Direktiivin 91/689/ETY 4 artiklan 2 kohdan mukaan "direktiivin 75/442/ETY 14 artiklan säännöksiä sovelletaan myös vaarallisten jätteiden tuottajiin ja kaikkiin vaarallisia jätteitä kuljettaviin laitoksiin ja yrityksiin".

25 Direktiivin 91/689/ETY 5 artiklan 1 ja 2 kohta kuuluvat seuraavasti:

"1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että jätteet on keräilyn, kuljetuksen ja väliaikaisen varastoinnin aikana asianmukaisesti pakattu ja merkitty voimassa olevien kansainvälisten ja yhteisön säännösten mukaisesti.

2. Direktiivin 75/442/ETY 13 artiklan perusteella suoritettujen vaarallisten jätteiden keräily- ja kuljetustoimien tarkastusten on kohdistuttava erityisesti mainittujen jätteiden alkuperään ja määränpäähän."

Sovellettava kansallinen lainsäädäntö

26 Italian jätelainsäädäntö perustuu nykyään jätteitä koskevan direktiivin 91/156/ETY, vaarallisia jätteitä koskevan direktiivin 91/689/ETY sekä pakkauksia ja pakkausjätteitä koskevan direktiivin 94/62/EY täytäntöönpanosta 5 päivänä helmikuuta 1997 annettuun asetukseen (decreto-legge) nro 22/97 (Gazzetta Ufficiale di Repubblica Italiana, jäljempänä GURI, säännönmukainen lisäosa, nro 38, 15.2.1997), jota on muutettu 8.11.1997 annetulla asetuksella nro 389/97 (GURI nro 261, 8.11.1997; jäljempänä asetus nro 22/97).

27 Asetuksen nro 22/97 liitteessä B olevassa D 15 kohdassa ja liitteessä C olevassa R 13 kohdassa toistetaan kokonaisuudessaan vastaavat direktiivin 75/442/ETY liitteissä II A ja II B olevat säännökset.

28 Asetuksen nro 22/97 6 §:n 1 momentin l kohdassa täsmennetään, että varastoinnilla ("stoccaggio") tarkoitetaan "huolehtimistoimia, jotka koostuvat liitteessä B olevassa D 15 kohdassa tarkoitetuista ennalta suoritettavista varastointitoimenpiteistä, sekä hyödyntämistoimia, jotka koostuvat liitteessä C olevassa R 13 kohdassa tarkoitettujen aineiden varastoinnista".

29 Asetuksen nro 22/97 6 §:n 1 momentin m kohdassa "väliaikainen varastointi" määritellään seuraavasti:

"jätteiden kerääminen ennen poiskuljetusta niiden syntypaikalle seuraavin edellytyksin:

1. varastoidut jätteet eivät saa sisältää polyklooribentsodioksiineja, polyklooribentsofuraaneja tai polyklooribentsofenoleja enemmän kuin 2,5

miljoonasosaa eivätkä polyklooribifenyylejä tai polyklooritrifenyylejä enemmän kuin 25 miljoonasosaa;

2. vaaralliset jätteet on kerättävä ja hyödynnettävä tai niistä on huolehdittava vähintään kahden kuukauden väliajoin varastoitavasta jätemäärästä riippumatta tai vaihtoehtoisesti silloin, kun vaarallisia jätteitä on varastoitu yhteensä 10 kuutiometriä; väliaikainen varastointi voi kestää enintään vuoden, jos varastoitua jätettä kertyy enintään 10 kuutiometriä vuoden aikana tai, jätemäärästä riippumatta, jos väliaikainen varastointi suoritetaan laitoksissa, jotka sijaitsevat pienillä saarilla ('isole minori');

3. muut kuin vaaralliset jätteet on kerättävä ja hyödynnettävä tai niistä on huolehdittava vähintään kolmen kuukauden väliajoin varastoidusta jätemäärästä riippumatta tai vaihtoehtoisesti silloin, kun muuta kuin vaarallista jätettä on varastoitu 20 kuutiometriä; väliaikainen varastointi voi kestää enintään vuoden, jos varastoitua jätettä kertyy enintään 20 kuutiometriä vuoden aikana tai, jätemäärästä riippumatta, jos väliaikainen varastointi suoritetaan laitoksissa, jotka sijaitsevat pienillä saarilla ('isole minori');

4. väliaikaisen varastoinnin yhteydessä samantyyppiset jätteet on varastoitava yhdessä kyseeseen tulevia teknisiä standardeja noudattaen; vaarallisten jätteiden väliaikaisessa varastoinnissa on noudatettava jätteiden kulloinkin sisältämiin vaarallisiin aineisiin sovellettavia sääntöjä;

5. vaarallisten jätteiden pakkausta ja etiketöintiä koskevia sääntöjä on noudatettava."

30 Asetuksen nro 22/97 28 §:ssä säädetään muun muassa, että "alueellisesti toimivaltainen maakunta hyväksyy jätteistä huolehtimista ja niiden hyödyntämistä koskevat toimet 90 päivän kuluessa hakemuksen jättämisestä".

31 Asetuksen nro 22/97 28 §:ssä säädettyä hyväksymismenettelyä ei kuitenkaan sovelleta "väliaikaiseen varastointiin". Asetuksen 28 §:n 5 momentin mukaan "tätä pykälää ei sovelleta väliaikaiseen varastointiin, joka suoritetaan 6 §:n 1 momentin m kohdan mukaisia edellytyksiä noudattaen, lukuun ottamatta 12 §:ssä tarkoitettujen toimijoiden velvollisuutta pitää kirjaa jätteiden vastaanottamisesta ja luovuttamisesta sekä erityyppisten jätteiden yhdistämiskieltoa".

32 Asetuksen nro 22/97 28 §:n noudattamatta jättämisestä voidaan määrätä asetuksen 51 §:ssä säädetty rikosoikeudellinen seuraamus.

Ennakkoratkaisukysymykset

33 Pretore di Udine on 20.4.1998 antamillaan päätöksillä lykännyt asian käsittelemistä ja esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle neljä ennakkoratkaisukysymystä kummassakin asiassa. Kolme ensimmäistä kysymystä ovat molempien asioiden osalta samat ja kuuluvat seuraavasti:

"1) Miten väliaikainen varastointi ja jätteen varastointi ennen sen toimittamista johonkin muuhun toimenpiteeseen tuotantoyksikön sisällä mahdollisesti eroavat toisistaan ja millä perusteilla nämä kaksi jätteenvarastointitapaa voidaan käytännössä erottaa toisistaan?

2) Eikö väliaikainen varastointi kuulu direktiivin 91/156/ETY 1 artiklan d alakohdassa tarkoitettuun 'jätehuollon' käsitteeseen, ja onko se siten vapautettu kaikista tähän liittyvistä velvollisuuksista sekä erityisesti velvollisuudesta ilmoittaa toiminnasta valvonnasta vastaaville viranomaisille?

3) Valvotaanko väliaikaista varastointia ja jos, niin millaisin keinoin? Sovelletaanko direktiivin 91/156/ETY 4 artiklan ensimmäistä ja toista kohtaa väliaikaiseen varastointiin ja jos sovelletaan, niin minkälaista menettelytapaa noudattaen?"

34 Asian C-175/98 osalta neljäs ennakkoratkaisukysymys kuuluu seuraavasti:

"4) Onko kyse direktiivissä tarkoitetusta väliaikaisesta varastoinnista, kun syytetyn väitetään varastoineen 160 kiloa lyijyparistoja yli kuukauden ajan ilmoittamatta asiasta valvonnasta vastaaville viranomaisille?"

35 Asian C-177/98 osalta neljännen ennakkoratkaisukysymyksen sanamuoto on seuraava:

"4) Onko kyse direktiivissä tarkoitetusta väliaikaisesta varastoinnista, kun syytetyn väitetään varastoineen 87,50 kiloa halogeenisia liuotteita sisältävää lietettä yli kahden kuukauden ajan ilmoittamatta asiasta valvonnasta vastaaville viranomaisille?"

Yhteisöjen tuomioistuimen toimivalta

36 Aluksi on tarkasteltava ennakkoratkaisupyynnön esittäneen tuomioistuimen neljänsiä ennakkoratkaisukysymyksiä, joissa tiedustellaan yhteisöjen tuomioistuimelta erityisesti sitä, sovelletaanko tulkintapyynnön kohteena olevien direktiivien säännöksiä nyt käsiteltävinä oleviin kahteen asiaan.

37 Tältä osin on syytä todeta, että perustamissopimuksen 177 artiklassa määrätyssä menettelyssä, joka perustuu kansallisten tuomioistuimien ja yhteisöjen tuomioistuimen tehtävien selkeään jakoon, oikeusriidan tosiseikaston arvioiminen kuuluu yksinomaan kansallisen tuomioistuimen toimivaltaan (asia 36/79, Denkavit, tuomio 15.11.1979, Kok. 1979, s. 3439, 12 kohta ja asia C-235/95, Dumon et Froment, tuomio 16.7.1998, Kok. 1998, s. I-4531, 25 kohta).

38 Yhteisöjen tuomioistuin ei voi ratkaista pääasiassa kyseessä olevaa asiaa tai soveltaa kansallisen lainsäädännön mukaisiin tilanteisiin yhteisön säännöksiä, joita se tulkitsee, koska nämä kysymykset kuuluvat kansallisen tuomioistuimen yksinomaiseen toimivaltaan (ks. asiat 13/68, Salgoil, tuomio 19.12.1968, Kok. 1968, s. 661, 672; Kok. Ep. I, s. 365; asia 51/74, Van der Hulst, tuomio 23.1.1975, Kok. 1975, s. 79, 12 kohta; Kok. Ep. II, s. 437 ja asia C-320/88, Shipping and Forwarding Enterprise Safe, tuomio 8.2.1990, Kok. 1990, s. I-285, 11 kohta).

39 On siten aiheellista todeta, että yhteisöjen tuomioistuin ei ole toimivaltainen vastaamaan näihin neljänsiin kysymyksiin.

Väliaikaisen varastoinnin määritelmä

40 Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin tiedustelee ensimmäisessä kysymyksessään sekä toisen kysymyksensä ensimmäisessä osassa, joita on syytä

tarkastella yhdessä, erityisesti sitä, eroaako jätteiden "väliaikaisen varastoinnin" käsite "ennalta suoritettavan varastoinnin" käsitteestä ja sisältyykö näistä edellinen direktiivin 75/442/ETY 1 artiklan d alakohdan mukaiseen "jätehuollon" käsitteeseen.

41 Italian, Saksan, Alankomaiden ja Itävallan hallitusten sekä komission toimittamien kirjallisten huomautusten perusteella nämä kaikki ovat sitä mieltä pääasiassa, että direktiivin 75/442/ETY liitteessä II A olevaa D 15 kohtaa ja liitteessä II B olevaa R 13 kohtaa on tulkittava siten, että jätteiden väliaikaista keräämistä niiden syntypaikalla ennen poiskuljetusta pidetään direktiivissä tarkoitettuna "väliaikaisena varastointina" eikä "ennalta suoritettavana varastointina".

42 Tältä osin riittää, kun todetaan, että kun liitteessä II A olevassa D 15 kohdassa ja liitteessä II B olevassa R 13 kohdassa määrätään, että hyödyntämis- tai huolehtimistoimet käsittävät ennalta suoritettavan varastoinnin väliaikaista varastointia lukuun ottamatta, ja tästä seuraa väistämättä, että väliaikainen ja ennalta suoritettava varastointi eroavat toisistaan. Ennalta suoritettava varastointi kuuluu siten jätteiden huolehtimis- tai hyödyntämistoimiin, kun taas ennen poiskuljetusta tapahtuva väliaikainen varastointi suljetaan nimenomaisesti näiden toimien ulkopuolelle.

43 Liitteessä II A olevassa D 15 kohdassa ja liitteessä II B olevassa R 13 kohdassa täsmennetään lisäksi, että väliaikainen varastointi tapahtuu ennen poiskuljetusta, joka mainitaan direktiivin 75/442/ETY 1 artiklan d alakohdassa ensimmäisenä jätehuoltoon kuuluvia toimia lueteltaessa.

44 Väliaikainen varastointi edeltää siten jätehuoltoon kuuluvia toimia, erityisesti jätteiden poiskuljetusta, ja on liitteessä II A olevassa D 15 kohdassa ja liittees-

sä II B olevassa R 13 kohdassa lueteltuja hyödyntämis- ja huolehtimistoimia valmisteleva toimenpide.

45 Väliaikainen varastointi ennen poiskuljetusta jätteen syntypaikalla on näin ollen määriteltävä jätehuoltoa valmistelevaksi toimeksi direktiivin 75/442/ETY 1 artiklan d kohdan mukaisesti.

46 Ensimmäiseen kysymykseen ja toisen kysymyksen ensimmäiseen osaan on siten vastattava toteamalla, että jätteiden "väliaikaisen varastoinnin" käsite eroaa "ennalta suoritettavan varastoinnin" käsitteestä eikä se sisälly direktiivin 75/442/ETY 1 artiklan d alakohdassa säädettyyn "jätehuollon" käsitteeseen.

Jätteiden väliaikaisen varastoinnin tarkastamista ja valvontaa koskevat velvollisuudet

47 Toisen ennakkoratkaisukysymyksen toista osaa ja kolmatta kysymystä on aiheellista tarkastella yhdessä; tässä yhteydessä ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin tiedustelee, onko toimivaltaisten kansallisten viranomaisten valvottava direktiivin 75/442/ETY 4 artiklan mukaisten velvollisuuksien noudattamista.

48 Kirjalliset huomautuksensa jättäneet hallitukset ja komissio väittävät, että "väliaikaiseen varastointiin" ei periaatteessa sovelleta direktiivin 75/442/ETY aineellisia säännöksiä. Soveltamisalan ulkopuolelle jättäminen on niiden mukaan perusteltua siksi, että on tarpeen välttää sitä, että yrityksiin, joiden toiminnasta syntyy jätettä, sovellettaisiin tämän vuoksi kyseisen direktiivin ankaria säännöksiä.

49 Komissio kuitenkin lisää, että koska "väliaikaista varastointia" koskeva sääntö on poikkeus säännöksistä, joilla pyritään saavuttamaan olennaisen tärkeitä tavoitteita kuten suojelemaan ympäristöä ja terveyttä, kyseistä käsitettä on tulkittava suppeasti ja sen yhteydessä on noudatettava EY:n perustamissopimuksen 130 r artiklassa (josta on muutettuna tullut EY 174 artikla) mainittuja periaatteita. Jäsenvaltioiden on huolehdittava direktiivin 75/442/ETY ja erityisesti sen 4 artiklassa säädettyjen yleisten periaatteiden tehokkaasta vaikutuksesta, ja siten hyväksyttävä riittävän ankaria säännöksiä sen estämiseksi, että yritykset käyttävät väärin kyseisessä direktiivissä säädettyä poikkeusta "väliaikaisen varastoinnin" yhteydessä. Komission mukaan Italian lainsäädäntö ei vaikuta kyseisen direktiivin tavoitteiden vastaiselta.

50 Tässä yhteydessä on syytä muistuttaa, että direktiivin 75/442/ETY 4 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että jätteet hyödynnetään tai niistä huolehditaan vaarantamatta ihmisten terveyttä ja käyttämättä menettelyjä tai menetelmiä, joista voi aiheutua vahinkoa ympäristölle ja erityisesti, että ei vaaranneta vesiä, ilmaa, maaperää ja kasveja sekä eläimiä, ei tuoteta melu- tai hajuhaittoja eikä vahingoiteta haitallisesti maaseutua tai erityisalueita.

51 EY:n perustamissopimuksen 130 s artiklan (josta on muutettuna tullut EY 175 artikla) nojalla hyväksytyn direktiivin 75/442/ETY 4 artiklan tavoitteena on panna täytäntöön perustamissopimuksen 130 s artiklan 2 kohdan toisessa virkkeessä määrätyt ennalta varautumisen ja ennalta ehkäisemisen periaatteet. Näiden periaatteiden mukaan yhteisön ja jäsenvaltioiden on ennalta ehkäistävä, vähennettävä ja mahdollisuuksien mukaan poistettava jo lähteellä saastumista tai haittaa aiheuttavat tekijät hyväksymällä toimenpiteitä, joilla hävitetään tiedossa olevat riskitekijät.

52 Direktiivin 75/442/ETY 4 artiklan toisessa kohdassa ja 8 artiklassa säädetään erityisesti velvollisuuksista, jotka jäsenvaltioiden on täytettävä noudattaakseen ennalta varautumisen ja ennalta ehkäisemisen periaatteita. Niiden on artiklan mukaan kiellettävä jätteiden hylkääminen, upottaminen tai valvomaton huolehtiminen sekä varmistettava, että jätteen haltija antaa jätteet yksityisen tai julkisen

jätteenkeräilijän tai sellaisen yrityksen käsiteltäväksi, joka suorittaa liitteessä II A tai II B tarkoitettuja toimia taikka hyödyntää tai käsittelee jätteet itse noudattaen direktiivin säännöksiä.

53 Koska vain väliaikaisestikin varastoidut jätteet voivat aiheuttaa huomattavaa haittaa ympäristölle, on syytä katsoa, että myös väliaikaiseen varastointiin sovelletaan direktiivin 75/442/ETY 4 artiklan säännöksiä, joilla pyritään panemaan täytäntöön ennalta varautumisen periaate.

54 Vaikka tuottamaansa jätettä väliaikaisesti varastoiviin yrityksiin ei sovelleta direktiivin 75/442/ETY mukaisia rekisteröinti- ja hyväksyntävelvollisuuksia, kaikki sekä väliaikaiset että ennalta suoritettavat varastointitoimenpiteet ja kyseisen direktiivin 1 artiklan d alakohdan mukainen jätehuolto edellyttävät direktiivin 75/442/ETY 4 artiklalla täytäntöön pantavien ennalta varautumisen ja ennalta ehkäisemisen periaatteiden noudattamista sekä erityisesti muiden sellaisten velvollisuuksien täyttämistä, jotka perustuvat tähän samaan säännökseen ja kyseisen direktiivin 8 artiklaan.

55 Toisen kysymyksen toiseen osaan ja kolmanteen kysymykseen on siten vastattava, että toimivaltaisten kansallisten viranomaisten tehtävänä on huolehtia direktiivin 75/442/ETY 4 artiklan mukaisten velvollisuuksien noudattamisesta.

Oikeudenkäyntikulut

56 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Italian, Saksan, Alankomaiden ja Itävallan hallituksille sekä komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa

vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto)

on ratkaissut Pretore di Udinen 20.4.1998 tekemillään päätöksillä esittämät kysymykset seuraavasti:

1) **Jätteiden "väliaikaisen varastoinnin" käsite eroaa "ennalta suoritettavan varastoinnin" käsitteestä eikä se sisälly jätteistä 15 päivänä heinäkuuta 1975 annetun neuvoston direktiivin 75/442/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna 18.3.1991 annetulla neuvoston direktiivillä 91/156/ETY, 1 artiklan d alakohdan mukaiseen "jätehuollon" käsitteeseen.**

2) **Toimivaltaisten kansallisten viranomaisten tehtävänä on huolehtia siitä, että väliaikaisen varastoinnin yhteydessä noudatetaan direktiivin 75/442/ETY 4 artiklan mukaisia velvollisuuksia.**

Murray Ragnemalm Schintgen

Julistettiin Luxemburgissa 5 päivänä lokakuuta 1999.

R. Grass

kirjaaja

P. J. G. Kapteyn

neljännen jaoston puheenjohtaja